

הזמנה להגיש הצעה למחקר הערכה למיזם "השתתפות ומעורבות חברתית לצעירים

ולצעירות בהדרה מהחברה הערבית"

הקרן ל"מפעלים מיוחדים", בשותפות עם תכנית יתד – התכנית הלאומית לקידום צעירים וצעירות במצבי סיכון וקרן גנדיר (להלן: **המיזמים**) מפרסמים קול קורא זה לאיתור צוות מחקר שילווה את מיזם בסיכון השתתפות ומעורבות חברתית של צעירים וצעירות בהדרה בחברה הערבית במחקר הערכה כמפורט להלן.

המיזמים לא יישאו במימון הכנת הצעה זו ואינם מתחייבים לקבל הצעה כלשהי.

1. מ ב א

קרנות הביטוח הלאומי

קרנות הביטוח הלאומי הן קרנות לפיתוח ומימון שירותים חברתיים ויוזמות חברתיות. הפעילות העיקרית של המוסד לביטוח לאומי מתמקדת בתשלום גמלאות בכסף או בעין לזכאים להן על פי החוק. עם זאת, הגמלאות המשולמות לזכאים אינן מכסות את מגוון הצרכים, ולכן, כדי ליצור השלמה בין תשלום הגמלאות לבין שירותים חברתיים, המוסד לביטוח לאומי מסייע גם בפיתוח שירותים בקהילה במטרה לשפר את רווחתן של אוכלוסיות בסיכון ולהרחיב את מעגל ההזדמנויות שלהן. פעילות זו נעשית באמצעות **קרנות הביטוח הלאומי** (להלן: "הקרנות").

פעילות ייחודית זו של המוסד, נעשית מכוח חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב) התשנ"ה-1995 באמצעות אגף הקרנות (האגף לפיתוח שירותים). האגף פועל באמצעות חמש קרנות: הקרן לפיתוח שירותים לנכים, קרן סיעוד, הקרן למפעלים מיוחדים, הקרן למימון פעולות בטיחות וגהות בעבודה (מנוף), והקרן לפיתוח שירותים לילדים ובני נוער בסיכון.

הקרן למפעלים מיוחדים

הקרן למפעלים מיוחדים מהווה מעין "חממה ליזמים חברתיים" בתחומי הרווחה. הקרן תומכת ומעודדת פיתוח שירותי רווחה ניסיוניים וחדשניים לקבוצות בסיכון עם צרכים מיוחדים, כגון משפחות בעוני, זקנים בודדים, אנשים עם מוגבלויות, מובטלים ודורשי עבודה, בני משפחה של אוכלוסיות בסיכון, ועוד.

הקרן מעניקה בית חם ליזמים חברתיים המעוניינים לבנות מודלים לפיתוח שירותי רווחה עתידיים לאוכלוסיות בסיכון. הקרן מלווה את היזמים בהמשגת המודלים ומסייעת להם בהגשת הבקשות.

מטרת הקרן היא לפתח מענים ושירותי רווחה חסרים, שבאמצעותם משפרים תפקוד, התמודדויות ואיכות חיים של אזרחים. התוכניות מופעלות באמצעות הגורמים בקהילה.

הקרן פועלת בשלושה ערוצי פעולה: פרסום קולות קוראים לקידום תחומים, נושאים ואוכלוסיות שזוהו על ידה, מיזמים מערכתיים, והטמעת תכניות, כל זאת בדגש על פיתוח שירותי רווחה חדשניים וניסיוניים.

כל הצעה לסיוע נבחנת על ידי הביטוח הלאומי על פי קריטריונים, המעוגנים בתקנון הקרן, והיא טעונה אישור של ועדות המוסד לביטוח לאומי ושל שר הרווחה והביטחון החברתי.

תוכנית יתד - התוכנית הלאומית לצעירים וצעירות במצבי סיכון

התכנית הלאומית יתד היא תכנית בין משרדית ובין מגזרית, בהובלת משרד הרווחה וגוינט אשלים, המאחדת לפעולה מתואמת ומשותפת 11 משרדי ממשלה, 3 רשויות ממשלתיות, שלטון מקומי, ארגוני חברה אזרחית ופילנתרופיה. התכנית פועלת למען השגת איכות חיים מיטבית עבור צעירים וצעירות במצבי סיכון, ולפיתוח מיומנות מקצועית, חיזוק, פיתוח והנגשה של מענים מותאמים לצעירים אלו.

קרן גנדיר

קרן גנדיר הינה קרן פילנתרופית משפחתית ישראלית. הקרן תומכת בארגונים חברתיים המתמקדים בצעירים ומעניקים להם כלים להשתלב בחברה הישראלית כאזרחים תורמים ומועילים. הקרן מטפחת התמקצעות של ארגוני חברה אזרחית ומחזקת תשתיות ארגוניות.

2. תיאור המיזם ומטרותיו

רקע

תקופת הבגרות הצעירה (18-24) היא תקופה משמעותית ביותר לגיבוש עתידו של הפרט. בתקופה זו מעצבים הצעירים ציפיות, שאיפות ועמדות הנוגעות לחייהם האישיים ולהשתלבותם בחברה. בנוסף בתקופת חיים זו מונחות תשתיות רבות אשר ישמשו את הצעירים בהמשך חייהם הבוגרים. הכוונה היא לתשתיות כגון מיומנויות ויכולות אישיות, רשת קשרים (הון חברתי), הכשרה מקצועית, לימודים אקדמיים והתנסויות תעסוקתיות וחברתיות. בשנים האחרונות, ממשלת ישראל מיקדה מאמצים והפנתה תקציבים רבים לקידום השתלבותם של צעירים בחברה הערבית וזאת מתוך מטרה להתחיל ולצמצם ואף לסגור את הפערים הכלכליים בין האוכלוסיות ולשלב את הציבור הערבי בשוק העבודה ובכלכלה הישראלית. כמו כן, התגברה התובנה כי לצד החשיבות של פיתוח מסלולי הקריירה של צעירים, יש חשיבות אדירה להתפתחות מעורבותם החברתית וכי יש לכך השפעה קריטית על השתלבותם המיטבית בכלכלה ובחברה בישראל.

מיזם זה מבקש להשפיע לטובה בקרב אוכלוסייה זו, בשלב החיים של הבגרות הצעירה, בתקופת הזמן הקריטית לגיבושו ועיצובו של הפרט, על ידי חיזוק הזהות העצמית והקהילתית, העצמה אישית, לקיחת אחריות וכן שיפור המיומנויות והיכולות של המשתתפים במטרה להעלותם על מסלול הרואה פני עתיד באופן חיובי.

תיאור המיזם

ענינו של מיזם זה הינו הרחבת הפעילות הקיימת בתחום השתתפות ומעורבות החברתית בקרב צעירים וצעירות בחברה הערבית לשדות חדשים בהם עד כה היא לא התבססה.

מטרות המיזם

- פיתוח זהות אישית ותחושת שייכות חברתית / קהילתית
- רכישת מידע וידע אודות סוגיות חברתיות
- פיתוח תפיסה עצמית כאדם פועל, בעל אחריות ומשפיע בחברה
- יצירת מוטיבציה למעורבות חברתית
- פיתוח תחושת מסוגלות לפעולה חברתית
- קידום פעולה ועשייה חברתית של צעירים וצעירות בחברה הערבית
- בניית תשתית מקומית/אזורית שמאפשרת מעורבות חברתית עבור הצעירים/ות

תיאור הפעילות

התכניות העתידות להיכלל במיזם נבחרות בימים אלו בתהליך מיון ארוך וקפדני והן תפעלנה ברחבי הארץ בקרב החברה הערבית ובדגש על האוכלוסיות החלשות בחברה הערבית תוך תשומת לב על צעירים במצבי הדרה, צעירים ללא תעודת בגרות / 12 שנייל וצעירים שאינם משולבים במסגרות פורמליות.

בתכניות יכללו מספר סוגי התערבויות באוכלוסיית היעד- התערבות קהילתית, קבוצתית ואישית. שיטות ההתערבות תכלולנה בין השאר: סדנאות וסיורים בנושאי העצמה אישית וקבוצתית, ראיית העתיד, פיתוח אחריות חברתית, זהות אישית וקהילתית ועוד. במסגרת התוכניות השונות הצעירים ייזמו ויובילו מגוון פעילויות ומיזמים של מעורבות חברתית. התכניות תפעלנה לתקופה של עד 36 חודשים.

היקף המיזם

המיזם עתיד לכלול בין 15-20 תכניות בהן תשתתפנה בכל אחת לפחות 25 צעירים רווקים ללא ילדים מידי שנה. בסך הכול יכלול המיזם בין 275-500 צעירים וצעירות מידי שנה (בהתאם למספר התוכניות שתבחרנה).

פירוט נוסף על המיזם וכן סקירת ספרות שנעשתה בנושא ראו [בנספח א'1](#) ו**[בנספח א'2](#)**

פירוט נוסף על התוכניות ישלח לפי דרישה לאחר בחירתן.

סטטוס המיזם

כאמור, בחודשי הקיץ יתקדם תהליך פיתוח התכניות והבאתן לאישור בוועדות הרלבנטיות, אשר מתוכנן להסתיים עד רבעון אחרון של שנת 2022, לקראת תחילת יציאה לדרך בתחילת שנת 2023.

3. מטרת ההערכה ותפקיד צוות המחקר

ההערכה המחקרית נועדה לסייע בעיצוב מודל הפעלה מיטבי וכן להעריך בכלי מחקר מדעיים את מידת הצלחת התוכנית מבחינת השגת מטרותיה ואת מכלול ההשפעות שלה.

על הגוף החוקר להעריך ולמדוד הן את התכניות עצמן, והן את המיזם בכללותו. התכניות יכללו מגוון של אוכלוסיות ודרכי התערבות, כמפורט לעיל, על המחקר להתייחס הן למגוון ולשונות, תוך התייחסות לשפות הרשמיות במדינת ישראל, והן לאתר את הדומה תוך יצירת מדדים משותפים (מדדי ליבה) ושפה אחידה.

תפקידי צוות המחקר

- להכין סקירת ספרות עדכנית שתכלול סקירה על מודלים דומים בארץ ובעולם תוך התייחסות למודלים שנמצאו מוצלחים
- ללוות את השותפות המקצועית של המיזם הארצי והכללת היבט זה במחקר ההערכה.
- להוות כתובת לייעוץ מקצועי בתחומי הידע הרלוונטיים
- לסייע למנהלת המיזם ולמנהלי התכניות, ככל שהדבר יידרש, להמשיג את תיאוריית השינוי ולהגדיר תוצאות רצויות ברמת המיזם וברמת התכניות
- לבנות, בשיתוף מנהלת המיזם ונציגי הקרנות מדדים לבחינת השגת התוצאות הרצויות
- לסייע בבניית כלי לאיתור ואבחון אוכלוסיית היעד
- לסייע למנהלת המיזם בהגדרת בסיס נתונים מנהלי אחיד של תכניות המיזם, שיתמוך גם בעבודת המחקר
- לפתח כלים מתוקפים למדידת תוצאות המיזם אשר יישארו בתכניות וישמשו אותן בהמשך (כגון: שאלונים למדידת התוצאות, כלים לאיתור ומיון אוכלוסיית היעד)
- לזהות נקודות חוזק וחולשה בהקמת המיזם ובהפעלת התוכניות ולהציע רעיונות לשיפור ולסייע בעיצוב מודל הפעלה מיטבי
- לייצר מסמך של best practices – מודל הפעלה מיטבי
- להיות שותפים לצוות המקצועי המוביל את המיזם להנגיש את נתוני המחקר כך שיוכלו לסייע לתהליכי קבלת ההחלטות במהלך כל תקופת המחקר
- להיות שותפים בהפקת והובלת תדריך וכנס מקצועי בתום המיזם בו יוצגו ממצאי ותובנות המחקר יחד עם הצוות המוביל של המיזם מהשותפים בתקציב של 75,000 ₪ עד 100,000 ₪

4. מתכונת הערכה

המחקר מתוכנן להימשך 42 חודשים לפחות.

המחקר ילווה באופן שוטף על ידי מנהלת המיזם. כמו כן נציג צוות המחקר ישתתף וילווה את וועדת ההיגוי של המיזם אשר תתכנס לפחות שלוש פעמים בשנה. בנוסף המחקר ילווה על ידי ועדת מחקר שתתכנס באופן שוטף. תדירות והרכבה המדויק ייקבעו בהמשך. צוות המחקר יתבקש לדווח בכתב ובעל פה למזמינים, ולפי העניין גם לוועדת המחקר ולוועדת ההיגוי למיזם. כמו כן יעביר צוות המחקר לוועדת המחקר לעיון והתייחסות מראש את כלי המחקר, דו"חות הביניים והדו"ח הסופי כולל מצגות לפני הפצתם. צוות המחקר יתבקש לתת משוב שוטף למנהלת המיזם.

5. אוכלוסיית המחקר

- משתתפים בתוכניות
- רכזיות, מנהליות התוכניות
- צוות המיזם והשותפים להפעלה
- הקהילה (בעלי עניין / שותפים / רשויות / קהילה מקצועית)

6. תוצרים מבוקשים:

- כלי אבחון לצעירים בהדרה בחברה הערבית
- מודל לוגי למיזם - יעשה בשיתוף הצוות המקצועי והניהולי של המיזם
- מסמך המלצות לאפיון מערכת איסוף הנתונים של המיזם
- דו"ח התקדמות של המחקר כל חצי שנה
- דו"ח ביניים בסיום כל שנה ומשובים שוטפים על הקורה במיזם בהתאם להתקדמות המיזם ולהתקדמות המחקר
- ממצאים שידרשו מעת לעת בהתאם לסוגיות שונות שיעלו במהלך המיזם
- דו"ח סופי אינטגרטיבי בסיום המחקר שיעמוד בקריטריונים הנדרשים במסגרת הפרסומים של קרן מפעלים מיוחדים כמפורט בנספח ההסכם המצ"ב
- מסמך best practices
- הצגת המחקר בוועדות היגוי / כנסים, וכיוצ"ב

7. מדדי הצלחה

צוות המחקר מתבקש לכלול בהצעתו **עקרונות לבניית מדדי הצלחה** – כולל מדדי תפוקות ומדדי תוצאות שיתייחסו למטרות המיזם (כפי שפורטו לעיל בסעיף 2) המציעים מתבקשים להציע עקרונות לכל אחד מסוגי המדדים ולהתייחס להיתכנות הביצוע. המדדים עצמם ייבנו בשיתוף פעולה בין צוות המחקר, צוות המיזם ונציגי המזמינים.

8. דרישות מצוות המחקר

תנאי סף

- גיבוש צוות הערכה רב-תחומי עם חוקרים ממספר תחומי מומחיות:
- מומחיות בביצוע מחקר הערכה או מחקר יישומי מסוג אחר המבוסס על איסוף נתונים וניתוחם הן בשיטות כמותיות והן בשיטות איכותניות
- מומחיות בתחום צעירים/צעירות בהדרה
- מומחיות בתחום חברה הערבית
- מומחיות בתחום עבודה קהילתית
- כל החוקרים בצוות המוצע צריכים להיות שותפים פעילים באופן משמעותי במחקר. מומחים שהיקף התקציב עבורם יהיה נמוך – במתכונת ייעוץ, לא יובאו בחשבון לצורך עמידה בתנאי הסף
- כל המומחים יהיו בעלי תואר שני מחקרי (תזה) לפחות
- על הצוות לכלול לפחות חוקר/ת אחד/ת בעל/ת ידע וניסיון בשיטות מחקר, הערכה ומדידה חדשניות ויצירתיות ויכולת ניתוח במגוון מתודולוגיות
- על החוקר/ת הראשי/ת להציג יכולת מוכחת לניהול מחקר בהיקף הנדרש במחקר זה. כולל הנגשת כלי המחקר לחברה ולשפה הערבית

הצעת מחקר שתוגש על ידי חוקר/ת המשלב/ת מספר תחומי מומחיות הנדרשים לעיל לתקבל אף היא.

העדפות¹

1. תינתן עדיפות לחוקרים בעלי תואר שלישי
2. תינתן עדיפות לצוות שיכלול חוקרים ממוסד אקדמי מוכר בארץ או בחו"ל
3. תינתן עדיפות לצוות מחקר שיש לו ניסיון בהערכה של מיזמים או תכניות בהיקף דומה
4. תינתן עדיפות לצוות שיכלול חוקר בעל התמחות ייחודית בתחום החברה הערבית

9. לוח זמנים למחקר

המזמיע יגיש, במסגרת הצעתו, לוח זמנים מפורט לחלקי המחקר השונים בהתחשב בלוח הזמנים לפעילות המיזם. המחקר יתחיל מיד לאחר סיום הליך הבחירה של צוות המחקר ואישור הצעתו בהתאם לקול קורא זה וילווה את פעילות המיזם במשך שלוש שנות הפעלתו וחצי שנה נוספת מסיומו. במידה ויחולו עיכובים בלוחות הזמנים של פעילות המיזם ייתכנו עיכובים בהתאמה בלוח הזמנים של המחקר.

10. תוצרי המחקר ופרסומם

המזמינים שומרים לעצמם את הזכות לפרסם את הדו"ח הסופי במסגרת הפרסומים המקצועיים אותם הם מפיצים. החוקר/ים הראשי/ים יהיה/ו אחראי/ים על הגשת הדו"ח הסופי, מבחינה מקצועית ואישית, הן בצד התוכן והן בצד העריכה הלשונית והצורנית. כל זאת בהתאם לדרישות יחידת הפרסומים של מינהל המחקר בביטוח הלאומי.

לאחר פרסום הממצאים ע"י המזמינים, החוקרים יהיו רשאים להשתמש בנתוני המחקר לפרסום מאמרים בכתבי עת מקצועיים, הצגה בכנסים מדעיים ו/או לצורכי הוראה זאת בתיאום עם נציגי המזמינים ותוך אזכור התוכנית, מקור הנתונים ועצם הפעלתה במימון הביטוח הלאומי, תכנית יתר וקרן גנדיר. מימון המחקר הוא של המוסד לביטוח לאומי ויצוין בנפרד. בנוסף, צוות המחקר יתחייב להציג את ממצאי המחקר, מעת לעת, בפני השותפים למיזם ו/או בפני פורום רחב יותר במסגרת ועדת היגוי או בכל פורום אחר שיידרש.

11. תקציב המחקר

תקציב המחקר לא יעלה על ₪750,000 **כולל תקורות ומע"מ.**

התקציב יכלול סעיפים נפרדים עבור מימון תדריך ומימון כנס מסכם של המחקר

¹ ניקוד, כמפורט בנספח ד', יינתן עבור חוקר אחד בלבד בכל התמונות מהמפורטות בסעיף זה

12. אופן הגשת הצעת המחקר

הצעת המחקר תוגש מודפסת על גבי הטופס "הצעת מחקר להערכת תכנית באגף הקרנות" המצורף להזמנה זו כנספת ב'.

את ההצעות יש לשלוח בדואר אלקטרוני ובנוסף בארבעה עותקים מודפסים.

בדואר רגיל : אל תומר הלה, מנהל המחקר והתכנון, המוסד לביטוח לאומי, שד' וייצמן 13, ירושלים 91909.

במסירה אישית: לגב' אלונה חוג'ה או לגב' אביבה ניסים במזכירות קרנות הביטוח הלאומי, רח' דיסקין 9א', קומה 4, ירושלים.

העותק המקוון יישלח לדוא"ל – TomerH@nioi.gov.il

13. אופן בחירת ההצעה

ההצעה תיבדק ע"י ועדת מחקר, שתורכב ע"י המזמינים. בדיקת ההצעות תעשה בהתאם לאמור בסעיף 8 לעיל ולקריטריונים המפורטים בנספחים ג' וד' ולפי השלבים הבאים :

תנאי סף - בדיקת תנאי סף לצוות המחקר

איכות צוות המחקר - להצעות אשר עמדו בתנאי הסף יינתן ציון לצוות המחקר בהתחשב בהעדפות שפורטו בסעיף 8 לעיל. מפתח הניקוד מצורף כנספת ד'

מרכיב זה יהווה 50% מהציון המשוקלל

איכות ההצעה – הצעות אשר צוות המחקר קיבל בהן ציון של 80% ומעלה יועברו לבדיקת איכותן.

ההצעה תיבחן לפי מפתח הניקוד המצורף כנספת ג'

מרכיב זה יהווה 50% מהציון המשוקלל. לתשומת לב המציעים כי 10% מציון איכות ההצעה יינתן להלימה בין הצעת המחיר לאיכותה

ראיון עם צוות המחקר המוצע – הצעות שהציון המשוקלל שלהם יהיה 80 לפחות, יוזמנו לראיון.

המזמינים יהיו רשאים להוריד את הציון המשוקלל ל-75 אם לא תהיה אף הצעה שתקבל ציון משוקלל של 80 ומעלה

לראיון יינתן משקל של 30% ולציון המשוקלל של איכות ההצעה ואיכות הצוות יינתן משקל של 70%

אם תהיינה יותר מחמש הצעות שיעמדו בקריטריון האמור בסעיף זה, המזמינים רשאים להזמין לראיון את חמשת המציעים שקיבלו את הציונים המשוקללים הגבוהים ביותר.

המזמינים רשאים לתקן את ציוני האיכות של ההצעות והצוות בהתאם להתרשמותם ולהבהרות שיתקבלו בעת הריאיון.

ההצעה שתקבל את הציון המשוקלל כאמור לעיל, הגבוה ביותר תיבחר.

14. רשימת מסמכים נלווים שיש לצרף להצעה:

1. הטופס " הצעת מחקר להערכת תוכנית באגף הקרנות " המצורף להזמנה זו כנספת ב'.
2. תעודת המעידה על השכלה האחרונה של כל אחד מהחוקרים המוצעים (או אישור לתואר מהמוסד האקדמי שהעניק אותו).
3. קורות חיים של כל אחד מהחוקרים המוצעים.
4. שלושה תדפיסים מפרסומים של החוקרים המוצעים. על התדפיס צריך להופיע שם הפרסום/כתב העת מועד הפרסום והיכן התפרסם (במקרה של פרסום שלא פורסם בכתב עת) - ניתן לשלוח את המאמרים/פרסומים באופן מקוון בלבד.
5. שלושה ממליצים אליהם ניתן לפנות לקבלת המלצה על עבודת מחקר בהיקף דומה שנערכה על ידי החוקרים המוצעים.
6. כל מסמך רלוונטי שיכול להעיד שהמציע עומד בדרישות ממנו שפורטו בסעיף 8.

15. המועד האחרון להגשת הצעות

- את הצעת המחקר בצירוף המסמכים הנלווים כאמור בסעיף 14 לעיל, יש להגיש עד תאריך 21.8.2022. באחריות המציעים לוודא כי הצעתם הגיעה במועד.
- ראיונות עם המציעים שעמדו בקריטריונים שבסעיף 13 לעיל יתקיימו ב-22.9.2022. המזמינים רשאים לקבוע מועד אחר או נוסף לפי שיקול דעתם הבלעדי.

16. שאלות הבהרה

- בשאלות ניתן לפנות אל תומר הלה במייל TomerH@nioi.gov.il עד לתאריך 4.8.2022. מסמך תשובות יתפרסם באתר הקרן עד לתאריך 11.8.2022.

17. הערות

1. תבחן יכולתם של החוקרים לפנות את לוח הזמנים שלהם במידה סבירה לטובת השתתפותם במחקר לאורך תקופת המחקר תובא בחשבון, ויש להתייחס לנושא זה בגוף ההצעה.
2. המזמינים רשאים שלא להתחשב כלל בהצעה שהיא בלתי סבירה מבחינת ההיבטים האלה:
 1. מחיר לעומת מהות ההצעה.
 2. תנאי ההצעה.
 3. היעדר התייחסות מפורטת לסעיף מסעיפי הזמנה זו, שלדעת המוסד מונע הערכת ההצעה.
 3. המזמינים רשאים שלא לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה אחרת.
 4. המזמינים אינם מתחייבים לבצע את כל חלקי המחקר.

5. המזמינים יהיו רשאים להציע לחוקרים שונים לשלב את הצעותיהם.
6. המזמינים רשאים בכל שלב להכניס לתוכנית המחקר שינויים ותוספות, ובכלל זה לצמצם או להרחיב אותה, בתיאום עם החוקר הראשי, והוא מתחייב לבצעם בתוך פרק זמן שייקבע בין הצדדים, ובלבד שהשינויים המתבקשים אינם נוגדים את שיקול דעתו המקצועית של החוקר הראשי.
7. המועד המשוער למתן תשובות הוא חודש וחצי מהמועד האחרון להגשת הצעות.